

DRUGI SUDIJA ODGOVORNOSTI & TEHNIKA KRETANJA

PRE POČETKA UTAKMICE

- Odgovarajuće kretanje drugog sudije je veoma važno za uspešno obavljanje njegove / njene funkcije.
- Drugi sudija mora da izmeri visinu mreže pre žreba pomoću mernog štapa sledećim redosledom:
 - Prvo na sredini mreže.
 - Drugo na strani prvog sudije.
 - Treće na strani drugog sudije.
- Kada koristite merni štap za proveru visine mreže, štap (visinometar) mora da bude vertikalno postavljen u odnosu na površinu terena.

PRE POČETKA UTAKMICE – PROVERA LOPTI ZA IGRU

- Drugi sudija uzima **5 lopti za igru** pre početka utakmice i proverava da li **sve** imaju identične karakteristike (boja, obim, težina i pritisak). **Zajedno sa prvim sudijom.**
- Drugi sudija je odgovoran za lopte tokom utakmice i trebalo bi da pomogne u vraćanju lopti menadžeru terena na kraju utakmice.

PRE POČETKA UTAKMICE – PROVERA ZAPISNIKA

- Zapisnik mora biti proveren od strane drugog sudije i zapisničara, **pre nego što zapisničar upiše podatke o postavama ekipa.**
- On / Ona mora da proveri da li brojevi igrača upisani na listiću za postavu odgovaraju brojevima igrača koji su upisani u zapisnik. Ako to nije slučaj, listić za postavu mora biti ispravljen i na zahtev drugog sudije, napisan novi listić za postavu.
- Drugi sudija mora da proveri da li **rezervni igrači** sede na klupi ili su u zoni za zagrevanje.
- **Igrači u zoni za zagrevanje tokom setova ne mogu koristiti lopte.**

U TOKU ZVANIČNOG PROTOKOLA

- Proverava uniforme igrača (da li su sve uniforme jednoobrazne i da li je boja uniformi odgovarajuća).
- Dresovi (majice) moraju biti unutar šorca (upasani) pre početka protokola (kao i pre svakog seta).
- Proverava broj članova ekipe kojima je dozvoljeno da sede na klupi i da učestvuju u zagrevanju.
- Proverava uniforme članova ekipe na klupi (svi iste).
- Uzima 3 primerka listića za postavu i prvo ide kod predsednika žirija kome daje 2 kopije, a original zapisničaru.

U TOKU ZVANIČNOG PROTOKOLA

- Proverava brojeve igrača početne postave u toku zvanične najave od strane spikera.
- Stojeći u zoni za zamenu igrača proverava da li pozicija igrača na terenu odgovara poziciji igrača na listiću za postavu.

(Ukoliko uoči razliku između pozicija igrača na terenu i listića za postavu, poziva kapitena u igri i ukazuje mu na grešku)

(Ukoliko trener zahteva zamenu mora se sprovesti postupak zamene igrača).

- U toku provere početnih postava NE nositi loptu sa sobom, već po završetku provere dodati loptu za igru.

U TOKU UTAKMICE

- Uvek zauzeti pravilnu i dobru poziciju prilikom donošenja odluke.
- U toku izvođenja servisa:

Drugi sudija stoji na strani ekipe koja prima servis, ne mnogo blizu ni previše daleko od terena, između stuba i linije napada;

Ne stajati iza stuba sve vreme, već se kretati normalnim koracima, ne trčećim, zauzimajući najbolju poziciju u toku nadigravanja.

U TOKU UTAKMICE

- Ukoliko se akcija odigrava bliže prvom sudiji, trebalo bi prići bliže stubu.
- Ukoliko se akcija odigrava na strani drugog sudije, zakoračiti unazad kako bi videli putanju lopte (da li je bilo dodira od strane blokera ili ne?!).
- Biti na strani blokera
- Biti na strani ekipe koja je učinila grešku (po završetku nadigravanja!)

U SLUČAJU POVREDE IGRAČA

- Odmah prekinuti (zaustaviti) nadigravanje

U TOKU POVREDE IGRAČA

- Prići i proveriti povređenog igrača; Ukoliko se dogodila ozbiljna povreda, pozvati medicinsko osoblje (NE žuriti!)
- Sprovesti proceduru u slučaju povrede igrača:
 - pravilna zamena igrača
 - ukoliko igrač ne može biti pravilno zamenjen, dozvoliti izuzetnu zamenu igrača.
- Šta je smisao izuzetne zamene?

Bilo koji igrač koji nije na terenu u trenutku povrede, osim Libera igrača umesto kojeg je Libero u igri, može zameniti povređenog igrača.

OBRATITI PAŽNJU: Povređeni igrač se ne može vratiti u igru do kraja te utakmice!
- Ukoliko povređeni igrač ne može biti zamenjen ni pravilnom ni izuzetnom zamenom, igraču se dozvoljava 3 minuta za oporavak, ali SAMO jednom za istog igrača na utakmici.

- U toku odigravanja u blizini mreže drugi sudija mora biti skoncentrisan na nedozvoljen kontakt igrača sa mrežom na strani ekipe koja blokira, na sve nedozvoljene prelaske igrača preko srednje linije i na nedozvoljene akcije u igri od strane ekipe koja blokira (na strani ekipe koja ima prijem).
- Zviždukom prekida nadigravanje ukoliko:
 - 1 – prelaz u protivničko polje i prostor ispod mreže i poziciona greška ekipe koja ima prijem;
 - 2 – nedozvoljen kontakt igrača sa mrežom (dozvoljen ili nedozvoljen)
 - 3 – greške udarca u napadu igrača zadnje linije (iz prednje zone) i greške blokiranja igrača zadnje linije
 - 4 – greške udarca u napadu Libera (kada je lopta u trenutku kontakta celim obimom iznad gornje ivice mreže i izvedenom udarcu u napadu igrača loptom iznad mreže, koju je digao Libero prstima stojeći u svojoj prednjoj zoni);
 - 5 – nedozvoljene promene sa Liberom

U TOKU PROCEDURE ZAMENE IGRAČA

- Drugi sudija stoji između stuba i zapisničkog stola i pokazuje znak rukama (ukršta ruke) dozvoljavajući da se igrači zamene preko bočne linije terena, sem u slučaju da zapisničar signalizira da je zahtevana nepravilna zamena igrača.

- Ukoliko zapisničar ne objavi zamenu igrača koristeći sirenu, drugi sudija mora to odmah da učini zviždukom.

- Šta je zahtev za zamenu igrača?

Igrač zamena, spreman za igru, sa tablicom za zamenu igrača, stoji u zoni za zamenu igrača ili u blizini zone.

- OBRATITI PAŽNJU kada ekipa zahteva istovremeno više od jedne zamene (sukcesivno izvođenje zamena, jedan po jedan par igrača).

ZAMENA IGRAČA

- U slučaju višestrukih zamena igrača, drugi sudija bi trebalo da sačeka zvanični znak rukom zapisničara da je zamena igrača upisana u zapisnik, pre nego što dozvoli sledeću zamenu igrača.
- Prema novom načinu sprovođenja zamene igrača, slučajevi odugovlačenja kada igrač zamena nije spreman za ulazak u igru bi trebalo da budu svedeni na minimum.
- Odgovornost drugog sudije i zapisničara je da ne koriste pištaljku, tj. sirenu ukoliko igrač zamena nije spreman za igru kao što pravila zahtevaju (Pravilo 15.10.3a i 15.10.4)
- Ukoliko zahtev za zamenu igrača nije prouzrokovao odugovlačenje igre, drugi sudija bi trebalo da ga odbije bez sankcija.

U TOKU TO i TTO

- Nakon odobravanja TO, drugi sudija kontroliše njegovo trajanje - **30 sekundi**.
- U toku TO i TTO **drugi sudija ne bi trebalo da bude statičan** (da stoji u jednom mestu).
- Drugi sudija bi trebalo da prilagodi svoje kretanje kretnom obrascu:
 - **prema brisačima**, da proveri njihov rad i da obezbedi njihov dolazak na predviđenu poziciju na vreme i kao grupa;
 - **prema ekipama**, da proveri da li su igrači u blizini svoje klupe za rezervne igrače;
 - **prema zapisničaru**, da kontroliše njegov/njen rad;
 - **prema pomoćniku zapisničara**, da dobije informacije o poziciji Libera (u ili van terena)
 - **prema prvom sudiji**, da dobije ili mu prenese neophodne informacije;
 - **i ponovo prema ekipama**, kako bi sprečio svaki pokušaj povratka na teren pre kraja tajm auta i da utvrdi ukoliko Libero pokuša "skrivenu promenu".

VAŽNO:

- Kada lopta prelazi kroz spoljni prostor (van prostora za prelaz) na strani drugog sudije, sudija bi trebalo da zauzme dobru poziciju i odmah zviždukom prekine nadigravanje, ukoliko igrač ne pokuša da odigra (vrati) tu loptu.
- NEOSNOVANI ZAHTEV
Drugi sudija je odgovaran da svaki neosnovan zahtev bude upisan u zapisnik, na posebno za to predviđeno mesto.

SARADNJA SA ČLANOVIMA SUDIJSKOG KOLEGIJUMA

- **Saradnja sa prvim sudijom** – po završetku svakog nadigravanja uspostaviti "eye" kontakt
- **Saradnja sa zapisničarom** – u toku zamene igrača;
- **Saradnja sa pomoćnikom zapisničara** – promena igrača sa Liberom;

OBRATITI PAŽNJU NA DETALJE

- Na rezervne igrače u zoni za zagrevanje (da li su u zoni ili van zone i da li koriste lopte u zoni);
- Da li rezervni igrači sede na klupi ili ne?
- Da slobodna zona bude čista;
- Redosled zvaničnih znakova rukom:
 - kada prvi sudija dosudi grešku;
 - kada drugi sudija dosudi grešku,
 - kada prvi i drugi sudija dosude grešku u isto vreme.

NA KRAJU UTAKMICE

Drugi sudija mora da proveri i potpiše zapisnik.

HVALA!

